

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
PROGRAMA PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE BACALAUREAT 2005

GEOGRAFIE

I. Statutul disciplinei:

Geografia generală sau Geografia României au, în examenul național de bacalaureat, pentru anul școlar 2004/2005, statutul de disciplină opțională, la alegere cu alte discipline.

Proba de examen este scrisă și se desfășoară pe o durată de 3 ore.

- Proba “d” vizează Geografia României.
- Proba “e” vizează Geografia României la alegere cu Geografia generală (cu conținuturi selectate din clasele a IX-a, a X-a și a XI-a).
- Proba “f” vizează Geografia României la alegere cu Geografia generală.

NOTĂ: Conform “Metodologiei de organizare și desfășurare a examenului de Bacalaureat 2005”, pregătirea examenului și elaborarea subiectelor se realizează în conformitate strictă cu **PROGRAMA EXAMENULUI DE BACALAUREAT** avizată prin OMEdC. Manualele școlare reprezintă doar unul dintre suporturile didactice utilizate de către profesori și elevi pentru parcurgerea programei școlare prin însușirea de cunoștințe și formarea de competențe.

II. Competențe de evaluat:

GEOGRAFIE GENERALĂ – PROBLEME FUNDAMENTALE ALE LUMII CONTEMPORANE

1. Perceperea coerentă a elementelor, proceselor și fenomenelor care definesc mediul geografic;

- 1.1 Analiza și explicarea diversității elementelor, proceselor și fenomenelor ce formează mediul geografic;
- 1.2 Analiza mediului înconjurător ca sistem;
- 1.3 Explicarea principalelor probleme de geografie fizică, umană, a mediului înconjurător și a principalelor probleme fundamentale ale lumii contemporane.

2. Raportarea fenomenelor din realitate la un suport grafic sau cartografic;

- 2.1 Identificarea poziției elementelor de geografie fizică, umană, a mediului înconjurător și a principalelor probleme fundamentale ale lumii contemporane reprezentate pe hărți;
- 2.2 Stabilirea unor relații de interdependență între elemente reprezentate grafic sau cartografic;
- 2.3 Transformarea informației oferite de suporturi grafice sau cartografice într-un text.

3. Cunoașterea și utilizarea corectă a terminologiei specifice;

- 3.1 Definirea termenilor geografici de bază;
- 3.2 Elaborarea unui text corect și coerent utilizând termeni specifici;
- 3.3 Elaborarea unui text după un algoritm dat.

4. Explicarea și interpretarea fenomenelor și proceselor din mediul geografic;

- 4.1 Explicarea faptelor geografice generale;
- 4.2 Compararea situațiilor geografice din regiuni date;
- 4.3 Demonstrarea unor succesiuni și relații cauzale.

5. Aplicarea, în situații noi, a competențelor (achizițiilor) dobândite anterior;

- 5.1 Transferul informației dintr-un limbaj în altul, de exemplu din informații cantitative (date statistice) în reprezentări grafice, din reprezentări grafice în text; rezolvare de probleme.
- 5.2 Caracterizarea geografică a unui teritoriu.

III. Conținuturi:

CLASA a IX-a

Capitolul 3: RELIEFUL TERESTRU

- **Scoarța terestră ca suport al reliefului:** structură și alcătuire petrografică;
- **Unitățile majore ale reliefului terestru**
- **Agenți, procese și rezultate**
- **Tipuri, forme și unități de relief** – tipuri de relief: litoral, glaciatic, deșertic (eolian).

Capitolul 4: ATMOSFERA TERESTRĂ

- **Alcătuirea și structura atmosferei** – alcătuirea (compoziția) atmosferei, straturile atmosferei;
- **Masele de aer** – circulație (dinamică), caracteristici
- **Climatele Globului** – tipurile de climă, caracterizarea geografică a tipurilor de climă.

Capitolul 5: APELE (HIDROSFERA)

- **Apele continentale și oceanice** – fluvii, râuri, lacuri; dinamica apelor oceanice.

Capitolul 6: VIAȚA ȘI SOLURILE PE PĂMÂNT

- **Zonele biopedoclimatice**

CLASA a X-a

Capitolul I: GEOGRAFIE POLITICĂ

1.1 Statele și grupările regionale de state

1.2 Harta politică a lumii

Capitolul II. GEOGRAFIA POPULAȚIEI ȘI A AȘEZĂRILOR

- **Dinamica populației**
- **Bilanțul natural al populației**
- **Mobilitatea teritorială a populației**
- **Răspândirea geografică a populației** – factori care influențează răspândirea populației, densitatea populației, răspândirea populației în latitudine și altitudine.
- **Forme de aglomerare umană:** - Definirea noțiunilor: aglomerare umană, sat, oraș.
- Categoriile și tipurile de aglomerări umane;
- **Urbanizarea și explozia urbană:** - Definirea noțiunilor: urbanizare, explozie urbană.
- Factorii principali ai urbanizării.
- Ritmul de creștere a populației urbane și explozia urbană.

Capitolul III. GEOGRAFIA ECONOMICĂ

- **Resursele naturale - Resursele litosferei**

CLASA a XI-a

Capitolul I: GEOGRAFIA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR

- **Tipuri de medii geografice pe Terra**

Caracterizarea mediilor calde, temperate, reci și montane; caracteristicile principale ale fiecărui tip de mediu: poziția geografică, factorii care determină fiecare tip de mediu, elementele climatice caracteristice, elemente specifice ale rețelei hidrografice, vegetației, faunei, solurilor, aspecte ale degradării și conservării fiecărui tip de mediu, exemple regionale semnificative.

Notă: Toate subiectele sunt elaborate în concordanță cu programa școlară, fără a reflecta în mod special viziunea unui manual anume.

II. Competențe de evaluat:

1. Perceperea coerentă a elementelor, proceselor și fenomenelor de bază ce definesc mediul geografic al României;

- 1.1 Identificarea elementelor de referință ce definesc poziția geografică și geopolitică a României;
- 1.2 Evidențierea diferențierilor teritoriale ale caracteristicilor geografice fundamentale ale țării;
- 1.3 Precizarea elementelor definitorii ale regiunilor geografice ale României;
- 1.4 Analiza problemelor fundamentale ale geografiei României.

2. Raportarea fenomenelor din realitate la un suport grafic sau cartografic;

- 2.1 Identificarea elementelor de geografie a României reprezentate pe hărți;
- 2.2 Identificarea poziției unor elemente geografice fundamentale ale României;
- 2.3 Transformarea informației de pe reprezentări grafice sau cartografice într-un text și invers.

3. Cunoașterea și utilizarea corectă a terminologiei specifice referitoare la problemele fundamentale ale geografiei României;

- 3.1 Definirea termenilor;
- 3.2 Elaborarea unui text coerent și corect utilizând termeni specifici;
- 3.3 Elaborarea unui text după un algoritm dat.

4. Explicarea și interpretarea fenomenelor și proceselor fundamentale din mediul geografic al României;

- 4.1 Explicarea faptelor sau a realităților geografice;
- 4.2 Compararea unor situații geografice date;
- 4.3 Demonstrarea, prin argumente, a unor succesiuni și cauze.

5. Aplicarea, în situații noi, a competențelor (achizițiilor) dobândite anterior;

- 5.1 Transformarea informației dintr-un limbaj în altul, de exemplu din informații cantitative într-o reprezentare grafică, dintr-o reprezentare grafică/cartografică în text etc;
- 5.2 Analiza geografică a componentelor naturale și sociale ale unui teritoriu;
- 5.3 Identificarea de soluții pentru probleme aplicative pe baza datelor statistice sau a reprezentărilor grafice/cartografice.

III. Conținuturi: CLASA a XII-a

- 1. Poziția geografică și geopolitică a României (Poziția pe Glob și în Europa); România – țară carpatică, dunăreană, pontică și central europeană;**
- 2. Relieful ca substrat al mediului natural și al activităților umane:**
 - Relieful ca suport al elementelor naturale (climă, hidrografie, vegetație, soluri);
 - Relieful ca suport al activităților umane (populație, așezări omenești, activități economice).
- 3. Particularități climatice, hidrologice și biopedogeografice;**
- 4. Hazarde naturale și antropice;**
- 5. Resursele naturale de bază și perspectivele lor:**
 - Principalele categorii de resurse naturale, repartitia lor geografică și modul lor de utilizare;
 - Perspectivele asigurării resurselor naturale de bază.
- 6. Evoluții și structuri geodemografice:**
 - Evoluția numerică a populației României;
 - Repartitia geografică și structura populației României.
- 7. Habitatul uman:**
 - Tipuri de habitat;
 - Habitatul rural și urban.
- 8. Elemente de geografie socială și culturală;**
- 9. Specificul geografic al agriculturii, industriei, și transporturilor:**
 - Specificul geografic al agriculturii – fondul funciar, ramurile producției agricole și repartitia lor geografică;
 - Specificul geografic al industriei – ramurile industriei (industria energetică, industria energiei electrice, metalurgia feroasă, metalurgia neferoasă, industria construcțiilor de mașini, industria chimică, industria de exploatare și prelucrare a lemnului, industria materialelor de construcție), materiile prime principale, specificul producției industriale și repartitia lor geografică;
 - Specificul geografic al transporturilor – rolul transporturilor în economie, tipurile de transporturi (rutiere, feroviare, navale și aeriene).
- 10. Regiunile geografice ale României:**
 - Caracteristicile geografice specifice ale unităților regionale ale României.
- 11. Dezvoltarea regională și durabilă:**
 - Regiunile de dezvoltare ale României;
 - Elementele de bază ale dezvoltării durabile.
- 12. Modele de organizare a spațiului;**
- 13. Raportul dintre problemele geografice fundamentale ale României și ale lumii contemporane;**
- 14. România și Europa.**

Notă: Toate subiectele sunt elaborate în concordanță cu programa școlară, fără a reflecta în mod special viziunea unui manual anume.